

۱۰ با توجه به بیت «به بینندگان، آفریننده را / نبینی، مرنجان دو بیننده را»

منظور از «بینندگان» چیست؟

مفهوم کلی بیت را بنویسید.

۱۱ مشبّه و مشبّه‌به را در بیت زیر مشخص کنید.

«عقل حیران شود از خوشه زرین عنب

فهم، عاجز شود از حقه یاقوت انار»

۱۲ برای واژه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید.

تقدیر: جهالت:

۱۳ معنای بیت‌های زیر را به نثر روان بنویسید.

ستودن نداند کس او را چو هست

میان، بندگی را بپاید بست

خداوند نام و خداوند جای

خداوند روزی ده رهنمای

این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود

هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار

تا قیامت سخن اندر کرم و رحمت او

همه گویند و یکی گفته نیاید ز هزار

۱۴ مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.

«نیابد بدو نیز، اندیشه راه

که او برتر از نام و از جایگاه»

«جهان متفق بر الهیتش

فرو مانده از کنه ماهیتش»

۱۵ هر بیت با کدام گزینه تناسب معنایی دارد؟

توانا بود هر که دانا بود

ز دانش دل پیر برنا بود

تو را دانش و دین رهاند درست

در رستگاری بیایدت جست

عقل گوید عشق آموز و هنر

عشق می‌گوید ز هستی در گذر

نیابد بدو نیز، اندیشه راه

که او برتر از نام و از جایگاه

هر چه در وصف تو گویند و کنند اندیشه

آن همه دون حق توست و تو برتر ز آنی

هر که دارد گمان که غیری هست

در گمانش قصور می‌بینم

تا قیامت سخن اندر کرم و رحمت او

همه گویند و یک گفته نیابد ز هزار

خردمند طبعان منت شناس

بدوزند نعمت به میخ سپاس

فضل خدای را که تواند شمار کرد؟

یا کیست آن‌که شکر یکی از هزار کرد؟

سعديا راست روان گوی سعادت بردند

راستی کن که به منزل نرسد، کج رفتار

راستی موجب رضای خداست

کس ندیدم که گم شد از ره راست

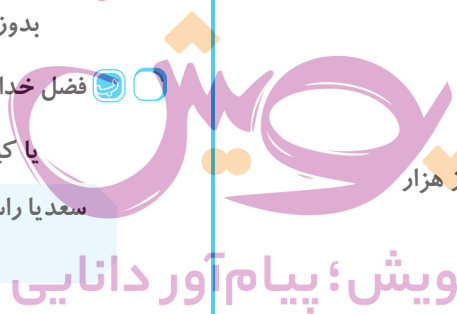
رفته بود از جا دل ما بازش آوردی بجای

راستی را شرط دلداری به جا می‌آوری

۱۶ نام پدید آورنده هر یک از آثار زیر را بنویسید.

اسرار التوحید:

حدیقه الحقیقه:

پیش‌پایان؛ پیام‌آور دانایی

۵ جدول زیر را کامل کنید.

مفرد	قوت	مصلحت	حاجت
جمع	فواید	مساکین	معاصی

۶ در هر بیت، نقش دستوری واژه‌های را که غلط املائی دارد، بنویسید؛ سپس آن را اصلاح کنید.

۱ بود درد مو و درمانم از دوست

۲ بود وصل مو و هجرانم از دوست

۳ دلا، قافل ز سبحانی، چه حاصل؟

۴ مطیع نفس شیطانی، چه حاصل؟

۷ معنی بیت‌های زیر را بنویسید.

۱ دلی دیرم خریدار محبت

۲ کز او گرم است بازار محبت

۳ اگر قصابم از تن واکره پوست

۴ جدا هرگز نگردد جانم از دوست

۵ بود قدر تو افزون از ملایک

۶ تو قدر خود نمی‌دانی، چه حاصل؟

۷ ممکن کاری که بر پا، سنگت آيو

۸ جهان با این فراخی، تنگت آيو

۸ هر یک از بیت‌های مطرح شده، با یکی از بیت‌های داخل جدول، تناسب معنایی دارد؛ بیت‌ها را در جایگاه مناسب خود در جدول وارد کنید؛ سپس مفهوم مشترک هر دو بیت را بنویسید.

۱ جهان، جمله فروغ روی حق دان

۲ حق اندر وی ز پیدایی است، پنهان

۱ هر یک از واژه‌های ستون «الف» را به معنی آن در ستون «ب» وصل کنید.

«الف»		«ب»
خضوع	○	زاری کردن
عافیت	○	خیراندیشی
قائل	○	درد
تضرع	○	تندرستی
صله رحم	○	فروتنی
مصلحت	○	سخن گو
	○	پیوند با خویشان

۲ از هر بیت، واژه‌های متضاد را پیدا کنید.

۱ جهان، جمله فروغ روی حق دان

۲ حق اندر وی ز پیدایی است، پنهان

۳ بود درد مو و درمانم از دوست

۴ بود وصل مو و هجرانم از دوست

۵ به قبرستان گذر کردم کم و بیش

۶ بدیدم قبر دولتمند و درویش

۷ ممکن کاری که بر پا سنگت آيو

۸ جهان با این فراخی، تنگت آيو

۳ در هر گروه، واژه‌های را که با بقیه هم‌خانواده نیست، مشخص کنید.

۱ اعتراض، عارض، تضرع، تعارض

۲ زائر، زاری، مزار، زیارت

۳ حراج، مجروح، جراحت، جریحه

۴ مردد، تردید، درد، رد

۴ برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.

۱ شعور: ○ جاذبه:

۲ ضمن: ○ صله:

پویش؛ پیام‌آور دانایی

۹ منظور از «دوست» اول و «دوست» دوم در عبارت زیر چیست؟

«تو خود را مرنجان ای طرّار! که اگر یک دوست خفته است، دوست دیگر بیدار است.»

۱۰ منظور از «فردا»، «نامه‌خوانان» و «نامه» در بیت زیر چیست؟

«چو فردا نامه‌خوانان نامه خوانند

تو وینی نامه خود، ننگت آیو»

۱۱ هر یک از فعل‌های ستون راست را به نوع آن در

ستون چپ وصل کنید.

دیده بودم	●	ماضی استمراری
می‌خواستیم	●	ماضی التزامی
شنیده باشی	●	ماضی مستمر
داشت می‌گفت	●	ماضی بعید

۱۲ هرواژه را با توجه به ساختمان آن در جایگاه مناسب

خود قرار دهید.

«نابینا، کاردان، ساختمان، ترس، چهارگوش، خانه، جوانمرد، بهاره، کتاب»

ساده	
مشتق	
مرکّب	

۱۳ قید را در عبارت‌های زیر مشخص کنید.

تو هم شایسته با ما سخن بگو.

مفضل، اندوهناک نزد امام صادق (ع) رفت.

۱۴ آرایه‌های ادبی تلمیح، تشبیه و کنایه را در صورت

وجود در بیت‌های زیر مشخص کنید.

دیشب صدای تیشه از بیستون نیامد

شاید به خواب شیرین، فرهاد رفته باشد

چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان

چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح، کشتیان

پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی

ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند

دلی دیرم خریدار محبت

کز او گرم است بازار محبت

۵ به سه وجه این کار را از برای خودم کردم، نه از بهر تو، هیچ

اندیشه مدار.

۶ غم مخور، فردا جاهیت خواهد بود، چنان که مفرّبان آسمان به تو

نازند.

۷ هر بیت با کدام گزینه تناسب معنایی دارد؟

۱ جهان، جمله فروغ روی حق دان

حق اندر وی ز پیدایی است، پنهان

۱ خیز و غنیمت شمار، جنبش باد ربیع

ناله موزون مرغ، بوی خوش لاله‌زار

۲ برگ درختان سبز در نظر هوشیار

هر ورقش دفتری است، معرفت کردگار

۳ بود درد مو و درمانم از دوست

بود وصل مو و هجرانم از دوست

۱ دردم از یار است و درمان نیز هم

دل فدای او شد و جان نیز هم

۲ قناعت می‌کنم با درد چون درمان نمی‌یابم

تحمل می‌کنم با زخم چون مرهم نمی‌بینم

۸ مفهوم قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.

گر بماند دشمن از هرسو / خانه‌ها مان تنگ خواهد شد.

نامان در دفتر تاریخ / کوچک و کم رنگ خواهد شد.

کودک تنها به روی خاکریز آمد / صد هزاران چشم قاب عکس

کودک شد.

کودک ما بغض خود را خورد / چشم در چشمان دشمن کرد.